

<u>1. SAGA NEFNDARINNAR OG SAMKOMULAG UM TILVIST HENNAR</u>	1
<u>2. STARFSEMI NEFNDARINNAR Á ÁRINU 2023</u>	3
<u>2.1 NÖFN VARNARAÐILA OG FJÖLDI MÁLA SEM ÞÁ VARÐA</u>	4
<u>2.2 NEFNDARMENN, FJÖLDI ÚRSKURÐA ÞEIRRA OG SÉRSTAKAR VANHÆFISÁSTÆÐUR</u> ..	5
<u>2.3 FJÖLDI ÚRSKURÐA (DEILUMÁLA) OG TEGUND KVARTANA SEM ÞEIR TENGJAST</u>	5
<u>2.4 FJÖLDI MÁLA ÞAR SEM HÆTT VAR VIÐ OG ÁSTÆÐUR ÞESS</u>	5
<u>2.5 FJÖLDI ÚRSKURÐA EFTIR VÁTRYGGINGARTEGUNDUM OG SAMANBURÐUR VIÐ ÚRSKURÐI FYRRI ÁRA</u>	5
<u>2.6 ALGENG DEILUMÁL MILLI NEYTENDA OG VARNARAÐILA Í ÚRSKURÐUM 2022</u>	7
<u>2.6.1 Ábyrgðartryggingar – skilyrði skaðabótaábyrgðar - vinnuslys</u>	7
<u>2.6.2 Lögboðnar ökutækjatrýggingar – sakarskipting og orsakatengsl vegna ætlaðra líkamstjóna</u>	8
<u>2.6.3 Fjölskyldu- og fasteignatrýggingar</u>	8
<u>2.7 FJÖLDI MÁLA VEGNA FRÁVÍSUNAR OG ÁSTÆÐUR FRÁVÍSUNAR</u>	9
<u>2.8 FJÖLDI MÁLA ÞAR SEM ÚRSKURÐAÐ ER MÁLSKOTSAÐILA Í VIL AÐ HLUTA EÐA Í HEILD EÐA VARNARAÐILA Í VIL ÁSAMT NIÐURFELLDUM MÁLUM</u>	9
<u>2.9 MEÐALLENGD MÁLSMEÐFERÐAR</u>	9
<u>2.10 Í HVE MIKLUM MÆLI FARIÐ ER EFTIR ÚRLAUSNUM ÚRSKURÐARNEFNDARINNAR, NÖFN ÞEIRRA VARNARAÐILA SEM EKKI HLÍTA ÚRSKURÐUM</u>	10
<u>2.11 ÞÁTTTAKA Í SAMSTARFSNETUM ÚRSKURÐARAÐILA UTAN DÓMSTÓLA SEM GREIÐA FYRIR LAUSN DEILUMÁLA YFIR LANDAMÆRI.</u>	11
<u>3. LOKAORÐ</u>	11

1. SAGA NEFNDARINNAR OG SAMKOMULAG UM TILVIST HENNAR

Samkomulag um úrskurðarnefnd í vátryggingamálum var fyrst gert í september árið 1994 með samkomulagi stjórnvalda (þá viðskiptaráðuneytisins), Neytendasamtakanna og samtaka vátryggingafélaga (þá Sambands íslenskra tryggingafélaga). Umrætt samkomulag hefur verið endurnýjað reglulega síðan og aðilar þess eru nú fjármála- og efnahagsráðuneytið, Neytendasamtökin og Samtök fjármálafyrirtækja. Árið 2024 verður því þrítugasta starfsár nefndarinnar.

Vistun nefndarinnar var lengst af hjá Fjármálaeftirlitinu, síðar Fjármálaeftirliti Seðlabanka Íslands. Hinn 31. desember 2021 var gerð sú breyting að Neytendasamtökin og Samtök fjármálafyrirtækja tóku að sér vistun nefndarinnar frá 1. janúar 2022 með stofnun sérstaks félags um starfsemina. Einn starfsmaður sinnir móttöku málskóta og samskiptum við málskotsaðila og varnaraðila varðandi gagnaöflun og tilkynningar um úrskurði. Nefndin er

vistuð á skrifstofu Neytendasamtakanna og er nefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki vistuð á sama stað.

Nefndin hefur fengið viðurkenningu ráðherra á grundvelli 8. gr. laga nr. 81/2019 um úrskurðaraðila á svið neytendamála og er því á skrá ráðherra skv. 1. mgr. 12. gr. laganna en hún er birt á heimasíðu stjórnarráðsins.¹

Í nógildandi lögum um váttryggingarsamninga nr. 30/2004 er ekki kveðið sérstaklega á um tilvist úrskurðarnefndar í váttryggingamálum, en í ýmsum nógildandi ákvæðum laganna er kveðið á um rétt til að leggja tiltekin ágreiningsmál fyrir úrskurðaraðila á sviði neytendamála. Annars er málskotsaðilum almennt frjálst að leggja mál sín fyrir nefndina.

Nógildandi samþykktir úrskurðarnefndar í váttryggingamálum eru birtar á heimasíðu nefndarinnar www.nefndir.is²

Í 1. gr. samþykktanna kemur fram að nefndin starfi á grundvelli þeirra, sem jafnframt feli í sér samning milli fjármála- og efnahagsráðuneytisins, Neytendasamtakanna og Samtaka fjármálafyrirtækja (nú Samtaka fyrirtækja í fjármálaþjónustu). Einnig kemur fram að váttryggingafélög eða aðrir dreifingaraðilar váttrygginga auk tjónsuppgjörsmiðstöðva, sem ekki eru aðilar að Samtökum [fyrirtækja í fjármálaþjónustu] geti óskað eftir því að gerast aðilar að samningnum og þannig öðlast aðild að nefndinni. Ekki hafa bæst við samningsaðilar frá gildistöku samþykktanna. Þeir varnaraðilar sem eiga ekki aðild að samningnum, hérlendir sem erlendir, geta samþykkt að nefndin fjalli um málskot gegn greiðslu sérstaks gjalds til nefnarinnar.

Einnig kemur fram í 1. gr. samþykktanna að tilgangur nefndarinnar sé „...að gefa þeim málskotsaðilum sem telja sig eiga rétt til bóta eða eiga annarra lögvarinna hagsmuna að gæta vegna váttryggingarsamnings möguleika á ódýrri, faglegri og skilvirkri meðferð í málum er varða ágreining milli váttryggingafélags og málskotsaðila um váttryggingarsamning, í samræmi við samþykktir þessar, lög um úrskurðarnefndir á sviði neytendamála nr. 81/2019, og reglugerð um viðurkenningu frjálstra úrskurðaraðila á sviði neytendamála nr. 900/2019.“

Starfssvið nefndarinnar, skv. 1. mgr. 3. gr. sömu samþykktanna, nær til mála „...sem varða réttarágreining um váttryggingarsamninga eða annan ágreining sem lýtur að dreifingu váttrygginga eða váttryggingastarfsemi að öðru leyti eins og nánar greinir í 2. og 3. mgr.“ Í þeim málsgreinum kemur fram að nefndin fjalli um „...ágreining varðandi bótaskyldu, þ.m.t. sök og sakarskiptingu, milli málskotsaðila og varnaraðila auk annars ágreinings sem varðar ákvæði laga um váttryggingarsamninga, nr. 30/2004, og laga um dreifingu váttrygginga, nr. 62/2019.“

Í 4. gr. samþykktanna er tilgreint hvað nefndin fjallar ekki um, nánar tiltekið frávisunarástæður.

Einnig fjallar nefndin um ágreining um fjárhæðir með samþykki varnaraðila, þó þannig að neytanda er heimilt án slíks samþykkis að skjóta til nefndarinnar ágreiningi um fjárhæðir að lágmarki 25.000 kr. en að hámarki 5.000.000 kr.

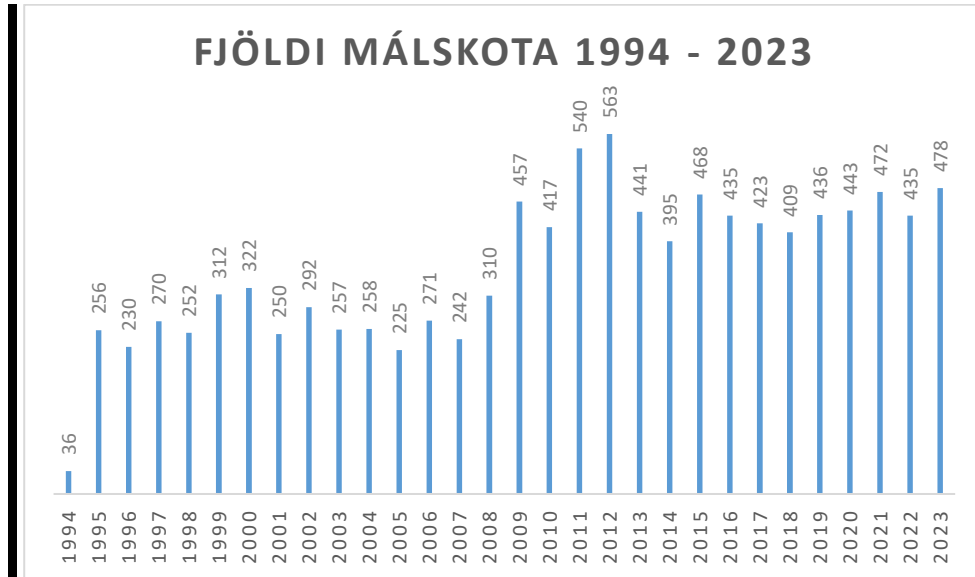
Þetta þýðir að starfssvið nefndarinnar lýtur að nær öllum ágreiningi sem neytendur eða aðrir málskotsaðilar geta átt í við váttryggingafélög eða aðra varnaraðila sem geta verið

¹ <https://www.stjornarradid.is/verkefni/neytendamal/vidurkenndir-og-logbundnir-urskurdaradila-a-svidi-neytendamala/>

² <https://nefndir.is/wp-content/uploads/2022/01/17.1.2022-Samthyktir-urskurdarnefndar-vatrygginga.pdf>

tjónsuppgjörsmiðstöðvar og aðrir dreifingaraðilar, sbr. lokamálsgrein 2. gr. samþykka nefndarinnar.

Málskot til úrskurðarnefndar í váttryggingamálum á árunum 1994-2023 eru samtals 10.595 talsins og hefur árlegur fjöldi þeirra haldist svipaður síðustu árin þó greina megi fjölgun málskóta milli árana 2022 og 2023.

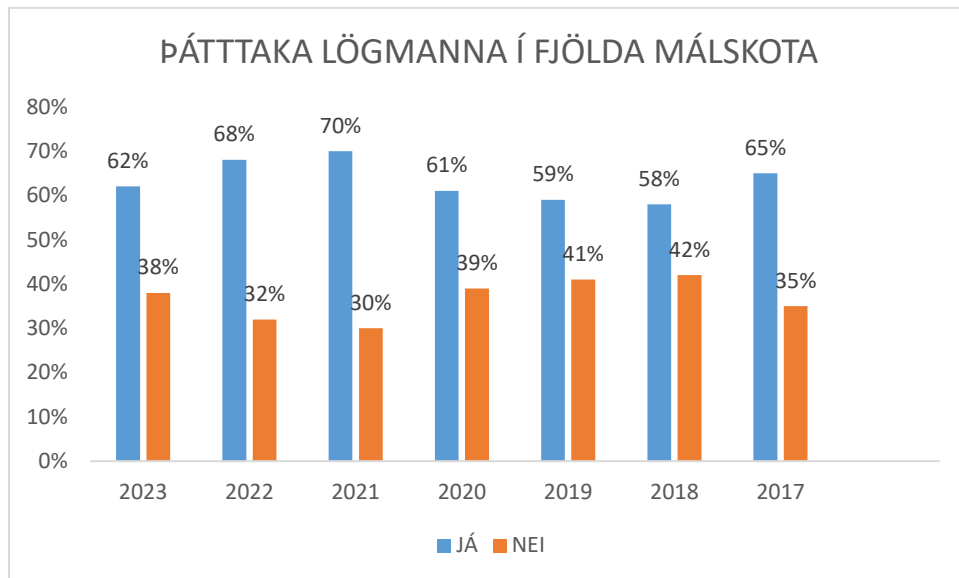
2. STARFSEMI NEFNDARINNAR Á ÁRINU 2023

Vistun nefndarinnar er hjá sérstöku félagi sem stofnaðilar nefndarinnar, Samtök félaga í fjármálþjónustu (áður Samtök fjármálafyrirtækja) og Neytendasamtökin reka sameiginlega. Nefndin hélt samtals **43** fundi á tímabilinu 3. janúar til 19. desember 2023.

Í 13. gr. samþykka nefndarinnar kemur fram að málskotsaðili skuli greiða málskotsgjald til nefndarinnar. Fjárhæð málskotsgjalds er mismunandi eftir því hvort málskotsaðili er einstaklingur utan atvinnurekstrar eða ekki. Eins og fram kemur hér að ofan bárust nefndinni samtals 478 málskot á árinu 2023. Af þeim voru 430 málskot frá einstaklingum utan atvinnurekstrar, 8 málskot bárust frá einstaklingum í atvinnurekstri og 40 málskot bárust frá lögaðilum.

Til upplýsinga má einnig nefna að lausleg athugun á umfangi gagna sem fylgja hverju máli sýnir að meðalfjöldi blaðsíðna er um 50 fyrir hvert mál miðað við um 60 blaðsíður árið áður.

Einnig er vert að nefna að fjöldi úrskurða ársins 2023 þar sem lögmaður gætti hagsmuna málskotsaðila var 271 eða um 62%. Þátttaka lögmannna í málskotum var vaxandi á árunum 2021 og 2022 en á árinu 2023 dregur aðeins úr þeim vexti.

2.1 NÖFN VARNARAÐILA OG FJÖLDI MÁLA SEM ÞÁ VARÐA

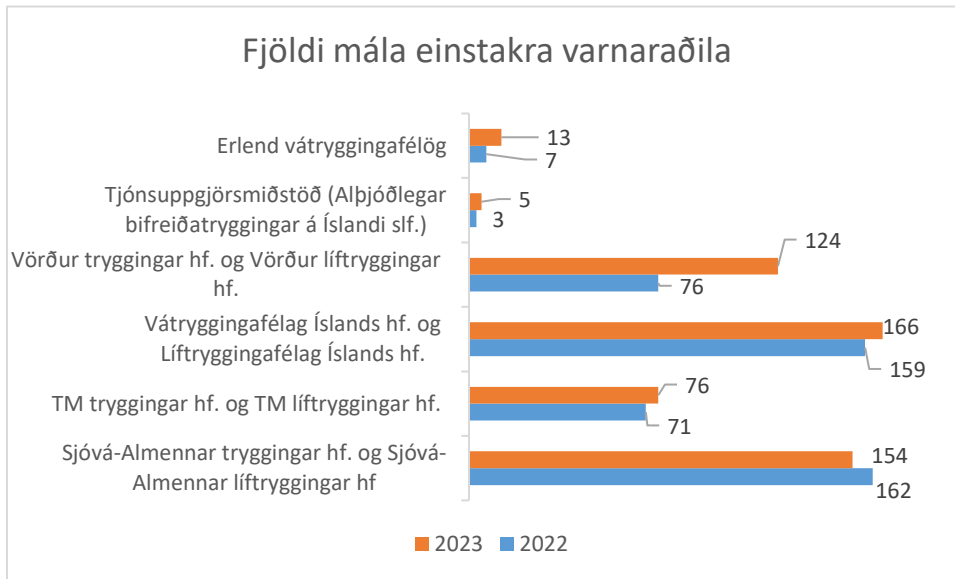
Eftirfarandi váttryggingafélög eru aðilar að Samtökum fyrirtækja í fjármálaþjónustu og eru þannig aðilar samnings sem vísað er til í 1. gr. samþykktu um nefndina. Fjöldi málskota ársins 2023 var eins og áður segir samtals **478** talsins en þau tengdust þessum váttryggingafélögum með eftirfarandi hætti:

Athygli er vakin á því að í einhverjum málskotum geta verið fleiri en einn varnaraðili og skýrir það fjölda málskota hér að neðan.

Sjóvá-Almennar tryggingar hf. og Sjóvá-Almennar líftryggingar hf.	málskot samtals 154 (162 árið 2022)
TM tryggingar hf. og TM líftryggingar hf.	málskot samtals 76 (71 árið 2022)
Váttryggingafélag Íslands hf. og Líftryggingafélag Íslands hf.	málskot samtals 166 (159 árið 2022)
Vörður tryggingar hf. og Vörður líftryggingar hf.	málskot samtals 124 (76 árið 2022)
Tjónsuppgjörsmiðstöð (Alþjóðlegar bifreiðatryggingar á Íslandi slf.)	málskot samtals 5 (3 árið 2022)

Í 13 (7 árið 2022) málskotum greiddu erlendir varnaraðilar fyrir afgreiðslu nefndarinnar sérstaklega, þar sem váttryggingafélög eða dreifingaraðilar sem þau málskot vörðuðu eru ekki aðilar að Samtökum fyrirtækja í fjármálaþjónustu.

Hér má sjá þróunina myndrænt milli ára 2022 og 2023:

2.2 NEFNDARMENN, FJÖLDI ÚRSKURÐA ÞEIRRA OG SÉRSTAKAR VANHÆFISÁSTÆÐUR

Nefndarmenn í úrskurðarnefnd í váttryggingamálum vegna ársins 2023 voru þessir vegna samtals **439** úrskurða, en 39 málskot ársins enduðu ekki, eða hafa ekki endað með úrskurðum:

Tilnefnd af fjármála- og efnahagsráðuneytinu: Þóra Hallgrímsdóttir, formaður, samtals 378 úrskurðir. Varamaður: Sóley Ragnarsdóttir, samtals 60 úrskurðir. Ad hoc varamaður Benedikt Hallgrímsson, 1 úrskurður.

Tilnefnd af Neytendasamtökunum: Hildigunnur Hafsteinsdóttir, samtals 414 úrskurðir. Varamaður: Jóhann Tómas Sigurðsson, samtals 25 úrskurðir.

Tilnefnd af Samtökum fyrirtækja í fjármálaþjónustu (áður Samtök fjármálafyrirtækja): Heiða Óskarsdóttir, samtals 321 úrskurðir. Varamenn: Guðmundur Stefán Martinsson, samtals 85 úrskurðir og Anna Dögg Hermannsdóttir, samtals 33 úrskurðir.

Upplýsingar um sérstakt vanhæfi einstakra nefndarmanna á árinu 2023:

- Þóra Hallgrímsdóttir vegna allra málskota skjólstæðinga lögmannsstofunnar Fulltingis.
- Hildigunnur Hafsteinsdóttir vegna allra málskota sem tengjast váttryggingum sveitarfélaga í Samtökum sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu.
- Heiða Óskarsdóttir vegna allra málskota sem tengjast Verði tryggingum hf. og Verði líftryggingum hf.
- Guðmundur Stefán Martinsson vegna allra málskota sem tengjast Sjóvá-Almennum tryggingum hf. eða Sjóvá-Almennum líftryggingum hf.
- Anna Dögg Hermannsdóttir vegna vegna allra málskota sem tengjast Váttryggingafélagi Íslands hf. eða Líftryggingafélagi Íslands hf.

Að öðru leyti geta nefndarmenn verið vanhæfir í öðrum málum vegna einstakra málskotsaðila eftir atvikum og meta nefndarmenn það í hverju máli fyrir sig í samræmi við ákvæði samþykka nefndarinnar um hæfi.

2.3 FJÖLDI ÚRSKURÐA (DEILUMÁLA) OG TEGUND KVARTANA SEM ÞEIR TENGJAST

Heildarfjöldi málskota sem barst úrskurðarnefnd í váttryggingamálum á árinu 2023 var eins og áður segir samtals **478**.

Vegna þeirra málskota hafa verið kveðnir upp samtals **439** efnislegir úrskurðir, **145** úrskurðir voru málskotsaðila í vil að öllu leyti eða að hluta, **294** úrskurðir voru varnaraðila í vil. Einu máli var síðan vísað frá með úrskurði. Við þessa ársskýrslugerð eru þrjú (**3**) mál opin vegna gagnaöflunar að beiðni málskotsaðila og hafa ekki verið kveðnir upp úrskurðir í þeim málum ennþá.

2.4 FJÖLDI MÁLA ÞAR SEM HÆTT VAR VIÐ OG ÁSTÆÐUR ÞESS

Málskotsaðilar drógu málskot til baka í samtals **32** málum af 478 vegna málskota ársins 2023 og eru ástæður þess aðallega að samningar náðust um lyktir málanna milli málskotsaðila og varnaraðila áður en til úrskurðar kom. Þrjú (**3**) mál voru felld niður, eitt mál án skýringa, eitt mál vegna þessa að erlent váttryggingafélag samþykkti ekki að nefndin fjallaði um það og eitt vegna villu í skráningu, þ.e. sama mál hafði verið skráð tvisvar.

2.5 FJÖLDI ÚRSKURÐA EFTIR VÁTTRYGGINGARTEGUNDUM OG SAMANBURÐUR VIÐ ÚRSKURÐI FYRRI ÁRA

Hér fylgir yfirlit yfir fjölda úrskurða sem tengjast málskotum árána 2020-2023. Athygli er vakin á því málskot eru fleiri en úrskurðir þar sem á hverju ári er tiltekinn fjöldi málskota dreginn til baka af hálfu málskotsaðila, sbr. kafli 2.4 hér á undan. Í eftirfarandi töflu eru úrskurðir hvers árs flokkaðir en ekki málskot.

Ábyrgðartryggingar og ýmsar atvinnurekstartryggingar

	2023	2022	2021	2020
Ábyrgðartryggingar atvinnureksturs	116	118	132	123
Rekstrarstöðvunartryggingar	2	1	0	0
Húftryggingar vinnuvéla	1	0	1	0
Lausafjártryggingar	2	0	2	4
Verktryggingar	0	0	1	0

Lögboðnar og frjálsar ökutækjatrýggingar

	2023	2022	2021	2020
Ábyrgðartryggingar ökutækis	140	111	126	114
Slysatryggingar ökumanns og eiganda ökutækis	24	22	22	19
ABÍ - tjónsuppgjörsmiðstöðvarábyrgð	2	3	2	2
Kaskótryggingar ökutækis	22	10	11	12
Húftryggingar eftirvagns	0	1	0	0

Váttryggingar tengdar fasteignum og heimili

	2023	2022	2021	2020
Brunatryggingar húseigna	1	3	1	1
Fasteignatryggingar	18	27	26	23
Sumarhúsatryggingar	1	2	0	1

Fjölskyldutryggingar	36	23	45	31
----------------------	----	----	----	----

Greiðslukortatryggingar	13	15	3	19
-------------------------	----	----	---	----

Skipa, báta- og vélatryggingar

	2023	2022	2021	2020
Smábátatryggingar	1	2	1	0
Véla- og tækjatryggingar	0	1	0	0
Farmtryggingar	1	0	1	0
Skipatryggingar	1	0	2	0

Váttryggingar vegna dýra

	2023	2022	2021	2020
Dýratryggingar	2	0	3	3
Landbúnaðartrygging	0	0	1	1
Ábyrgðartryggingar vegna dýrahalds	1	1	0	0

Ýmsar persónutryggingar

	2023	2022	2021	2020
Launatryggingar	0	1	0	0
Sjúkdómatryggingar	9	3	4	1
Sjúkra- og slysatryggingar	2	1	2	4
Slysatryggingar	3	3	4	2
Starfstryggingar	1	2	0	6
Starfsörorkutryggingar	2	1	2	1
Líf- og söfnunarlíftryggingar	0	1	2	2
Heilsutryggingar	1	0	1	1
Barnatryggingar	0	0	1	0
Sjúkrakostnaðartrygging innanlands	0	0	1	1

Lög- og samningsbundnar persónutryggingar

	2023	2022	2021	2020
Slysatryggingar launþega	14	19	14	16
Slysatryggingar sjómanna	3	4	4	5
Áhafnartryggingar	0	1	0	0

Lögboðnar starfsábyrgðartryggingar

	2023	2022	2021	2020
Sjúklingatryggingar	8	8	8	9
Starfsábyrgðartryggingar byggingarstjóra	3	8	8	8
Starfsábyrgðartryggingar fasteignasala	5	10	10	6
Starfsábyrgðartryggingar lögmanna	2	0	3	0
Starfsábyrgðartrygging endurskoðenda	1	0	0	0
Starfsábyrgðartrygging leigumiðlara	0	0	1	0
Starfsábyrgðartrygging bifreiðasala	0	0	0	2
Starfsábyrgðartrygging hönnuða	0	0	0	1
Ábyrgðartrygging farsala og flutningsaðila	0	0	0	2

Aðrar starfsábyrgðartryggingar	2023	2022	2021	2020
Starfsábyrgðartryggingar verk- og tæknifræðinga	0	2	0	0
Skaðabótaábyrgð váttryggingafélags	1	0	0	0
Fjöldi úrskurða	439	404	445	420

2.6 ALGENG DEILUMÁL MILLI NEYTENDA OG VARNARAÐILA Í ÚRSKURÐUM 2023

Úrskurðarnefnd í váttryggingamálum fékk fjölmörg álitaefni til úrskurðar á árinu 2023 og þar reyndi á fjölda váttryggingartegunda, túlkun váttryggingarsamninga, lög um váttryggingarsamninga nr. 30/2004 og ýmsar bótareglur skaðabótaréttar.

Hér á eftir fylgir umfjöllun um algeng deilumál sem reyndi á í úrskurðum ársins 2023.

2.6.1 Ábyrgðartryggingar – skilyrði skaðabótaábyrgðar - vinnuslys

Flest deilumála vegna ársins 2023 eru enn mál sem varða það hvort váttryggður í ábyrgðartryggingum beri skaðabótaábyrgð í skilningi reglna íslensks skaðabótaréttar þannig að tjón falli undir hefðbundið gildissvið ábyrgðartrygginga. Þannig er með einhverjum hætti ágreiningur um slíka ábyrgð í 114 úrskurðum nefndarinnar í úrskurðum frá árinu 2023 í ýmsum váttryggingartegundum, eða í um 26% (37% árið 2022) allra úrskurða og eins og sést er það fækkun frá síðasta ári

Langflest slík mál koma upp í ábyrgðartryggingum vegna atvinnureksturs, eða í 94% af samtals 118 úrskurðum ársins 2023. Það þýðir um 25% allra úrskurða nefndarinnar vegna ársins 2023. Vegna ábyrgðartrygginga atvinnureksturs reyndi á líkamstjón í um 63% úrskurða, munatjón í um 37% úrskurða. Af þessum málum er algengast að það reyni á skaðabótaábyrgð vegna vinnuslysa, eða í 39 úrskurðum sem telur um 9% allra úrskurða nefndarinnar vegna ársins 2023.

2.6.2 Lögboðnar ökutækjatrýggingar – sakarskipting og orsakatengsl vegna ætlaðra líkamstjóna

Fjöldi ágreiningsmála sem tengist lögboðnum ökutækjatrýggingum á árinu 2023 er einnig nokkur, eða 140 mál vegna ábyrgðartryggingar og 24 mál vegna slysatryggingar ökumanns og eiganda ökutækis. Vegna þessara lögboðnu ökutækjatrýgginga voru um 39% (55% á árinu 2022) úrskurða vegna líkamstjóns og 61% (45% á árinu 2022) vegna munatjóns. Algengustu deilumálin í umræddum váttryggingum eru vegna ágreinings um sakarskiptingu í árekstrarmálum samtals 57 (49 á árinu 2022) úrskurðir, eða um 13% allra úrskurða nefndarinnar á árinu 2023, sem er svipað hlutfall og árin 2022 og 2021.

Einnig er enn algengt að það reyni sérstaklega á sönnun orsakatengsla vegna líkamstjóns vegna lögboðinna ökutækjatrýgginga en um það var fjallað í samtals 41 úrskurði sem tengjast þeim váttryggingum, eða um 9% af heildarfjölda allra úrskurða ársins 2023 og var hlutfallið svipað á árunum 2022 og 2021. Í langflestum slíkum málum er um að ræða svokallaða lágorkuárekstra þar sem váttryggingafélög bera því við að kraftar þeir sem leystust úr læðingi við

váttryggingaratburð hafi ekki getað leitt til varanlegs líkamstjóns málskotsaðila og neita að greiða kostnað sem hlýst af sérhæfðum matsgerðum þar sem lagt er mat á orsakatengsl og mögulegar varanlegar afleiðingar líkamstjóns. Kostnaður við slíkar matsgerðir getur verið nokkur fyrir tjónþola í umferðarslysum og láta lögmenn þeirra því oft reyna á slík mál fyrir nefndinni. Nefndin vísar til umfjöllunar í ársskýrslu sinni vegna ársins 2022 varðandi þessi mál og telur þá umfjöllun enn eiga við. Verður einnig að benda á að í dómaframkvæmd hefur ekki verið fallist á að eitt sönnunargagn, eins og hraða- og höggkraftsútreikningur (PC-Crash útreikningur), ráði því, án frekari gagna, hvort orsakatengsl teljist sönnuð eða ekki.

2.6.3 Fjölskyldu- og fasteignatryggingar

Algeng deiluefni í úrskurðum ársins 2023 vegna fasteignatrygginga var ágreiningur um greiðsluskyldu váttryggingafélaga vegna vatnstjóna, eða í um 67% þeirra úrskurða þar sem reyndi á fasteignatryggingu. Það er sama hlutfall og á árinu 2022 en það ár fjölgaði þessum málum nokkuð.

Vegna fjölskyldutrygginga má merkja að fjöldi úrskurða sveiflast nokkuð milli ára án sérstakrar skýringar, en um var að ræða samtals 36 úrskurði á árinu 2023 miðað við 23 úrskurði á árinu 2022 og 45 úrskurði á árinu 2021. Fjölskyldutryggingar eru, eins og fasteignatryggingar, svokallaðar samsettar váttryggingar og getur þar því reynt á margar váttryggingartegundir.

Flestir úrskurðir vegna fjölskyldutrygginga voru vegna slysatrygginga í frítíma og innbústrygginga en hlutfall mála sem varða þær váttryggingartegundir er svipaður milli ára.

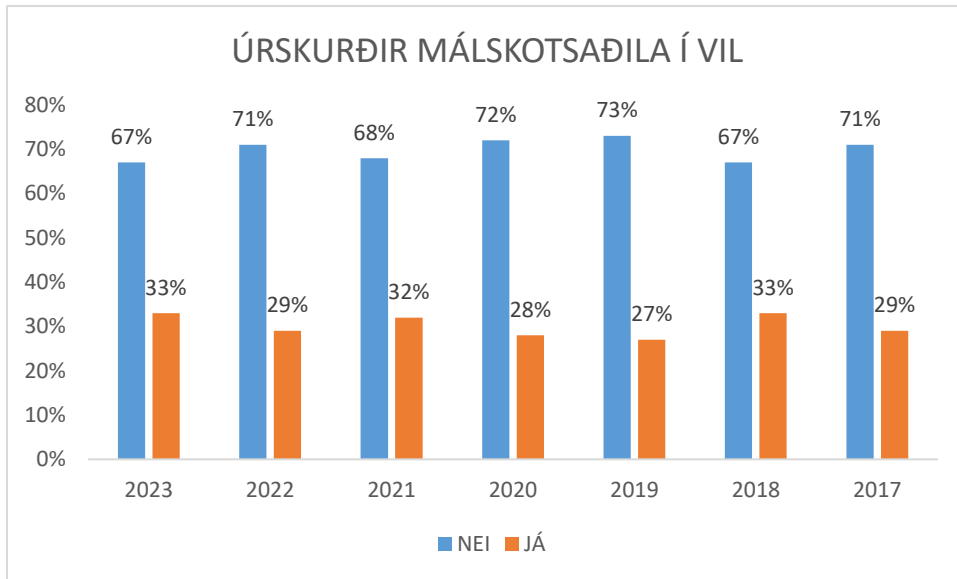
2.7 FJÖLDI MÁLA VEGNA FRÁVÍSUNAR OG ÁSTÆÐUR FRÁVÍSUNAR

Einu máli ársins 2023 lauk með frávísunarúrskurði samanborið við fjögur mál á árinu 2022. Því máli var vísað frá þar sem málið hafði áður komið fyrir nefndina og varðaði því í raun endurupptöku þess máls skv. 12. gr. samþykktar nefndarinnar. Ekki var fallist á að skilyrði til endurupptöku væru uppfyllt og var málinu vísað frá.

2.8 FJÖLDI MÁLA ÞAR SEM ÚRSKURÐAÐ ER MÁLSKOTSAÐILA Í VIL AÐ HLUTA EÐA Í HEILD EÐA VARNARAÐILA Í VIL ÁSAMT NIÐURFELLDUM MÁLUM

Í 13. gr. samþykktar nefndarinnar kemur fram að nefndin skuli endurgreiða málskotsgjald ef mál falla málskotsaðila í vil að öllu leyti eða að hluta, eða ef mál falla niður með samkomulagi eða sátt aðila.

Af 478 málskotum féllu úrskurðir í 439 málum. Þar af var úrskurdað málskotsaðila í vil, í heild eða að hluta, í 33% tilvika eða í 145 úrskurðum og í 67% tilvika, eða í 294 úrskurðum, náðu kröfur málskotsaðila ekki fram að ganga. Einum úrskurði lauk með frávísun, 32 mál féllu niður með samkomulagi eða sátt aðila, fjögur mál féllu niður vegna annarra ástæðna og þremur málum er enn ólokið. Þetta þýðir að 39 málum af 478 lauk ekki með efnislegum úrskurðum. Hlutfall úrskurða sem hafa fallið málskotsaðila í vil á síðustu árum hefur verið mjög svipað.

Þegar úrskurðir falla málskotsaðila í vil að öllu leyti eða að hluta er málskotsgjald endurgreitt samkvæmt 13. gr. samþykktu nefndarinnar.

2.9 MEÐALLENGD MÁLSMEÐFERÐAR

Á árinu 2023 var meðallengd málsmeðferðar mála um **níu vikur**, þ.e. frá því að málskot er fyrst mótttekið hjá nefndinni þar til úrskurður liggur fyrir og er það eins og á árinu 2022.

Um málsmeðferð nefndarinnar fer eftir 8. gr. samþykktu nefndarinnar frá 1. janúar 2022. Þar kemur fram að þegar málskot berst skuli nefndin senda gögn málskotsaðila til varnaraðila til umsagnar og fær varnaraðili þrjár vikur til að skila umsögn og eftir atvikum frekari gögnum. Sú umsögn ásamt gögnum er síðan send til málskotsaðila sem fær sjö daga til að koma á framfæri frekari athugasemdum sínum við nefndina. Ef málskotsaðili gerir slíkar athugasemdir eru þær sendar varnaraðila sem fær aðra sjö daga til að veita frekari svör. Nefndinni er síðan heimilt að veita aðilum rýmri fresti en tilgreindir eru í 8. gr., en þó innan hæfilegra marka.

2.10 Í HVE MIKLUM MÆLI FARIÐ ER EFTIR ÚRLAUSNUM ÚRSKURÐARNEFNDARINNAR, NÖFN PEIRRA VARNARAÐILA SEM EKKI HLÍTA ÚRSKURÐUM

Af 439 efnislegum úrskurðum ársins 2023, sjá kafla 2.3, höfnuðu varnaraðilar að hlíta 22 úrskurðum sem hér segir:

Sjóvá-Almennar tryggingar hf. - 8 úrskurðir.

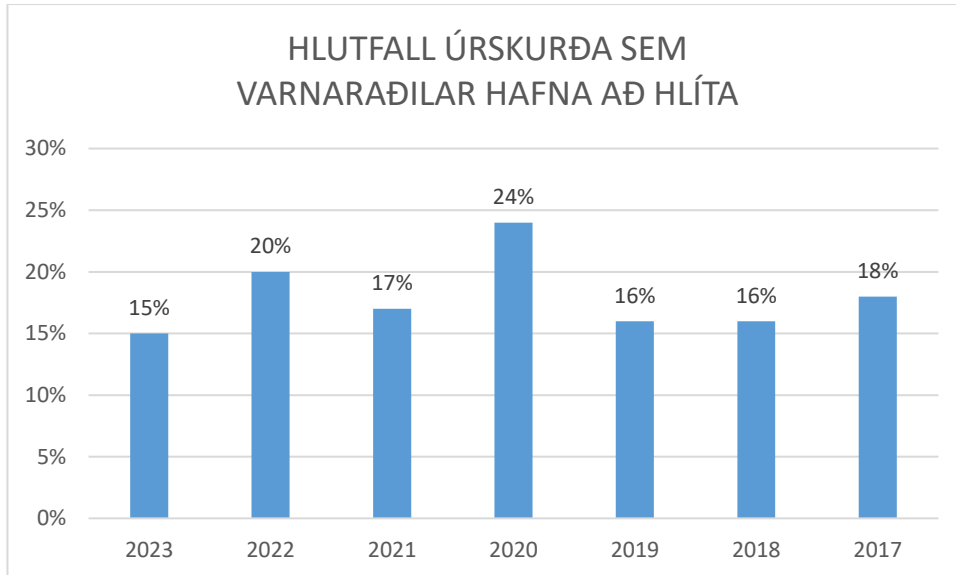
TM tryggingar hf. – 1 úrskurður.

Váttryggingafélag Íslands hf. – 9 úrskurðir.

Vörður tryggingar hf. – 3 úrskurðir.

Erlent váttryggingafélag – 1 úrskurður.

Þetta þýðir að **15%** úrskurða, sem féllu málskotsaðila í vil að hluta eða öllu leyti, ákváðu varnaraðilar að hafna að hlíta en voru bundnir af 85% þeirra á árinu 2023. Það þýðir að varnaraðilar höfnuðu að hlíta færri úrskurðum á árinu 2023 en á árinu 2022 en þá var hlutfallið 20%, en að öðru leyti hefur hlutfallið haldist nokkuð svipað síðustu ár.

Í 6. mgr. 10. gr. samþykktar nefndarinnar kemur fram að úrskurður sé bindandi fyrir varnaraðila nema hann tilkynni málskotsaðila og nefndinni sannanlega innan fjögurra vikna að hann muni ekki hlíta honum og þarf varnaraðili að færa rök fyrir þeirri afstöðu sinni. Nefndin vekur hér með athygli á mikilvægi þessa rökstuðnings af hálfu varnaraðila.

2.11 ÞÁTTTAKA Í SAMSTARFSNETUM ÚRSKURÐARAÐILA UTAN DÓMSTÓLA SEM GREIÐA FYRIR LAUSN DEILUMÁLA YFIR LANDAMÆRI.

Nefndin var ekki virk í samstarfsnetum vegna ársins 2023.

3. LOKAORÐ

Ársskýrsla þessi er unnin í samræmi við 18. gr. samþykktar úrskurðarnefndar í váttryggingamálum, sbr. 19. gr. reglugerðar nr. 900/2019 um viðurkenningu frjálsra úrskurðaraðila á viði neytendamála og geymir upplýsingar um þau atriði sem upplýsa skal árlega um. Í skýrslunni eru einnig frekari upplýsingar um starfsemi nefndarinnar sem ekki er skylt að upplýsa um en gætu gagnast neytendum og lögaðilum sem hafa skotið málum til nefndarinnar eða hyggjast gera það svo og varnaraðilum sem eiga aðild að henni.

Útgáfa ársskýrslunnar tafðist verulega á árinu vegna vegna ófyrirséðra atvika í byrjun árs 2024 sem gerðu vinnu við tölfræðiupplýsingar í skýrslunni tafsamari en áætlað var.

Reykjavík, 9. desember 2024.

f.h. úrskurðarnefndar í váttryggingamálum,

Þóra Hallgrímsdóttir, formaður.